

شمار
۳۵

ماهنامه انجمن علمی روانشناسی
خانواده ایران
Journal of Family Psychology Association of Iran

خرداد ۱۴۰۱

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۷	گزارش مقاله: بررسی نقش خانواده اصلی در پیوند زناشویی نافرجام فرزندان	۲	یادداشت: عزت نفس شکننده و آسیب
۸	معرفی کتاب: اصول و کاربرست درمان رابطه جنسی	۴	گزارش پایان نامه: آسیب شناسی مشکلات ازدواج و مقایسه اثربخشی درمانهای بازسازی عاطفی و هیجان مدار بر بهزیستی روانی، بخشش و کاهش مشکلات ازدواج در زنان کودک همسر متقاضی طلاق

باز

عزت نفس شکننده

عزت نفس شکننده یک آسیب محوری در بسیاری از اختلالات، مشکلات و آشفتگی های روان‌شناختی و هیجانی محسوب شود و توجه به آن ضروری است. یکی از اختلالات مرتبط با عزت نفس شکننده اختلال شخصیت خودشیفته است؛ به طوری که افرادی که از نشانه‌های خودشیفتگی رنج می‌برند نیز با اینکه خیلی خودشان را برتر از دیگران در نظر می‌گیرند و مدام در حال تلاش برای اثبات این برتری به دیگران هستند، ولی از درون شکننده و زودرنج هستند و اگر احساس کنند که دیگران آن طور که باید و شاید به آنها احترام نمی‌گذارند، خیلی سریع واکنش نشان می‌دهند و پرخاشگر می‌شوند. در واقع می‌توان بر اساس آموزه‌های مایکل کرنیس درباره عزت نفس به خصوص عزت نفس شکننده در مقابل عزت نفس ایمن مطرح کرده است، متوجه برخی رفتارهای غیرمنطقی و نامناسب خود و اطرافیان در موقعیت های مختلف زندگی شد و بهتر بتوان خود و دیگران را واکاوی کرد و در نتیجه رفتارهای سازنده تری بروز داد.

منابع برای مطالعه بیشتر

- Kernis, M et al. (2008). Secure Versus Fragile High Self-Esteem as a Predictor of Verbal Defensiveness: Converging Findings Across Three Different Markers. *Journal of Personality*, 76: 3-10.
- Kernis, M. (2000). Substitute needs and fragile self-esteem. *Psychological Inquiry*, 11, 298–300.
- Kernis, M, et al. (1989). Stability and level of self-esteem as predictors of anger arousal and hostility. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 1013–1023.

گزارش پایان نامه:

آسیب شناسی مشکلات ازدواج و مقایسه اثربخشی درمانهای بازسازی عاطفی و هیجان مدار بر بهزیستی روانی، بخشش و کاهش مشکلات ازدواج در زنان کودک همسر متقاضی طلاق

پدیدآور: سید جواد سیفی قوزلو، **استاد راهنما:** دکتر اسماعیل صدری دمیرچی، **استاد راهنما:** دکتر علی رضایی شریف، **استاد مشاور:** دکتر علی شیخ الاسلامی

دانشگاه محقق اردبیلی، پایان نامه دکترای تخصصی مشاوره، ۱۴۰۱

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف «آسیب شناسی مشکلات ازدواج و مقایسه اثربخشی درمان بازسازی عاطفی و هیجان مدار بر بهزیستی روانی، بخشش، و کاهش مشکلات ازدواج در زنان کودک همسر متقاضی طلاق طراحی شد. روش شناسی پژوهش: روش پژوهش آمیخته بود که با مرحله کیفی آغاز و سپس با ساخت ابزار و اجرای مداخلات درمانی به مرحله کمی ختم می شد. جامعه آماری شامل تمام زنان کودک همسر متقاضی طلاق در سال ۱۳۹۹ در شهر اردبیل بود. بخش کیفی پژوهش مبتنی بر پدیدارشناسی تفسیری بود که در آن زنان کودک همسر متقاضی طلاق با نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند؛ و نمونه گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. بدین ترتیب که در نهایت ۳۰ نفر از زنان کودک همسر متقاضی طلاق در قالب گروه های کانونی مورد مصاحبه نیمه ساختاریافته در ۵ گروه ۶ نفره قرار گرفتند. داده های بخش کیفی به شیوه تحلیل مضمون نسخه ی کلارک و

براون (۲۰۰۶) مورد تحلیل قرار گرفت. بخش کمی این پژوهش شامل دو مرحله‌ی ساخت و اعتباریابی پرسشنامه مشکلات روانشناختی زناشویی (PMPQ) از بطن مصاحبه‌های کیفی، و مرحله‌ی آزمایشی بود. مرحله آزمایشی از لحاظ هدف کاربردی و طرح پژوهش نیمه آزمایشی با پیش‌آزمون-پس‌آزمون و دارای گروه کنترل و مرحله‌ی پیگیری بود. شرکت‌کنندگان در جلسات درمان با نمونه‌گیری در دسترس از بین زنان کودک همسر متقاضی طلاق انتخاب شدند که بر اساس نمرات پرسشنامه‌های بهزیستی روانی ریف (۱۹۸۹)، پرسشنامه بخشودگی بین فردی (۱۳۸۹) و پرسشنامه مشکلات روانشناختی زناشویی (PMPQ) مشکلاتی را در ابعاد روان‌شناختی-زناشویی و بهزیستی روانشناختی تجربه می‌کردند و تمایل اندک به بخشش داشتند. شرکت‌کنندگان به صورت گمارش تصادفی ساده در دو گروه درمان (هر کدام ۱۵ نفر) و یک گروه کنترل (۱۵ نفر) قرار گرفتند؛ و به طور جداگانه در جلسات درمان هیجان‌مدار و درمان بازسازی عاطفی به مدت ۸ جلسه‌ی ۹۰ دقیقه‌ای یک بار در هفته شرکت کردند. اما افراد گروه کنترل هیچ درمانی دریافت نکردند. داده‌های بخش کمی در قسمت استنباطی به دلیل داشتن مرحله‌ی پیگیری با تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر و با آزمون تعقیبی بونفرونی در نرم افزار SPSS-22 تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج بخش کیفی نشان داد که زنان کودک همسر متقاضی طلاق حداقل در سه مضمون اصلی تایید شده شامل مشکلات روان‌شناختی، مشکلات ارتباطی-زناشویی و مشکلات اجتماعی واکنش نشان دادند که هر کدام از این مضامین اصلی دارای مضمون‌های فرعی تر بودند. براساس اهداف پژوهش با تاکید بر مضامین روانشناختی-زناشویی استخراج شده، پرسشنامه‌ی مشکلات روان‌شناختی-زناشویی ازدواج (PMPQ) تهیه و تدوین و روایی آن مورد تایید متخصصان روان‌شناسی قرار گرفت. این پرسشنامه در نهایت بر روی ۱۶۰ نفر از زنان کودک همسر متقاضی طلاق که با نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، اجرا شده و ویژگی‌های روان‌سنجی آن شامل تحلیل عاملی تاییدی، ضریب همبستگی پیرسون و ضریب آلفای کرونباخ و میزان همگرایی و واگرایی آن با مقیاس استرس، اضطراب و افسردگی از مقیاس ۲۱-Dass و مقیاس رضایت زناشویی هادسون (۱۹۹۲) مورد بررسی و تایید قرار گرفت. نتایج مداخلات درمانی نیز حاکی از آن بود که، هر دو درمان بازسازی عاطفی و هیجان‌مدار در کاهش مشکلات روان‌شناختی-زناشویی ازدواج موثر بوده و منجر به افزایش میزان بخشش و بهزیستی روانی

در زنان کودک‌همسر متقاضی طلاق شده بودند؛ اما اثربخشی درمان بازسازی عاطفی نسبت به درمان هیجان‌مدار در هر سه متغیر به طور معناداری بیشتر بود. نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان نتیجه گرفت که، زنان کودک‌همسر متقاضی طلاق مشکلاتی را در بعد روان‌شناختی، زناشویی و اجتماعی تجربه می‌کنند. بنابراین این مضامین می‌توانند در برنامه‌ریزی برای ارائه‌ی مداخلات بهداشتی، و روان‌شناختی-زناشویی در زنان کودک‌همسر متقاضی طلاق مورد توجه قرار بگیرند. همچنین در زمینه‌ی مداخلات روان‌شناختی-زناشویی و ارزیابی تاثیر مداخلات درمانی با توجه به فقدان ابزار پژوهشی مناسب در این زمینه و جهت صرفه‌جویی در زمان و هزینه، پژوهشگران می‌توانند از پرسشنامه‌ی مشکلات روان‌شناختی-زناشویی ازدواج (PMPQ) استفاده کنند. به علاوه، مداخلات درمانی به کار رفته در این پژوهش بیانگر اثربخش بودن درمان‌های بازسازی عاطفی و هیجان‌مدار در کاهش مشکلات روان‌شناختی-زناشویی ازدواج و بهبود میزان بخشش و بهزیستی روانی در زنان کودک‌همسر متقاضی طلاق بود. در نتیجه پژوهشگران می‌توانند از این دو درمان در مداخلات درمانی در زمینه مشکلات زنان کودک‌همسر متقاضی طلاق بهره ببرند.

گزارش مقاله:

بررسی نقش خانواده اصلی در پیوند زناشویی نافرجام فرزندان

منبع:

فرح بخش، کیومرث؛ هرمزی، مریم؛ و غلامزاده جفیره، مریم (۱۴۰۱). بررسی نقش خانواده اصلی در پیوند زناشویی نافرجام فرزندان. *مشاوره و روان درمانی خانواده*، ۱۲(۱)، ۲۵۱-۲۸۰.

چکیده:

پیوند زناشویی و تشکیل خانواده همچون قدیمی‌ترین نهادهای زندگی بشر از دیرباز مورد توجه متفکرین علوم اجتماعی، علوم اخلاقی، علمای مذهبی و سایر دانشمندان بوده است. در همین راستا شناسایی عوامل مؤثر در تشکیل و یا تخریب این بنیان اهمیتی بی‌بدیل دارد. لذا هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش خانواده اصلی در ازدواج نافرجام فرزندان با رویکرد کیفی بود. شرکت‌کنندگان ۲۰ نفر از زنان و مردان ایرانی (۱۰ زوج) دارای تجربه زندگی مشترک با همسر به روش نمونه‌گیری هدفمند با بیشترین گوناگونی انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته، با پرسیدن پرسش‌های باز درباره اهداف پژوهش گردآوری شد. داده‌ها با روش تحلیل درون‌مایه کیفی سنتی تحلیل شد. بر پایه برآیندها، شرکت‌کنندگان در پژوهش ۵ کد اصلی (عوامل شکل‌گیری ازدواج نامناسب، کارکردهای خانواده اصلی، تجربیات دوران کودکی، نقش اساسی مادر برای فرزند، ویژگی‌های اخلاقی و فردی) از مصاحبه‌ها استخراج شد. بررسی مفاهیم مرتبط با ازدواج نافرجام و توجه به بافت خانوادگی و اثرات گسترده‌ی آن به مراکز و سازمان‌های خانواده محور پیشنهاد می‌گردد.

معرفی کتاب:

اصول و کاربرست درمان رابطه جنسی

نام: اصول و کاربرست درمان رابطه جنسی

نویسنده: کاترین اس. کی. هال، یتزچاک ام. بینیک

مترجم: دکتر هیوا محمودی

انتشارات: ارجمند

تعداد صفحه: ۶۰۴

توضیح: ویرایش ششم کتاب اصول و درمان رابطه جنسی شامل دو بخش اصلی با عناوین درمان رابطه جنسی برای اختلال عملکرد جنسی و چالش‌های درمانی برای درمان رابطه جنسی است. که شامل بازنگری‌های مهم پژوهش و نوآوری بالینی مرتبط با اختلالات عملکرد جنسی «پیشین» ذکر شده در DSM است. بخش اول شامل هفت اختلال عملکرد جنسی موجود در DSM-5 همراه با سه اختلال عملکرد جنسی (اختلال انگیختگی جنسی زنان، اختلال بی‌زاری جنسی و انقباض دردناک مهبل) موجود در DSM-IV است که اکنون در DSM-5 حذف شده‌اند. بخش دوم شامل یازده فصل است که به سه بخش تقسیم شده است: الف، محدودیت‌ها و مرزهای جنسی، ب، طول عمر و انتقال‌ها و ج، مسائل پزشکی. بیشتر مشکلات بحث شده در بخش دوم «چالش‌های درمانی» برای درمانگران رابطه جنسی است، زیرا آنها معمولاً با استفاده از فنون سنتی درمان رابطه جنسی قابل درمان نیستند.